

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 276/2016-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 7. júla 2016 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka, sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka prerokoval prijatú sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava, zastúpenej advokátom JUDr. Andrejom Wernerom, WERNER & Co. s. r. o., Stromová 54/A, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžo 45/14 z 19. augusta 2015 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné práva obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., podľa čl. 46 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžo 45/14 z 19. augusta 2015 porušené boli.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 8 Sžo 45/14 z 19. augusta 2015 a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., trovy konania v sume 355,73 € (slovom tristo päťdesiatpäť eur a sedemdesiattri centov) na účet advokáta JUDr. Andreja Wenera, WERNER & Co. s. r. o., Stromová 54/A, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. septembra 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti POHOTOVOSTĚ, s. r. o., Pribinova 25, Bratislava (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 8 Sžo 45/14 z 19. augusta 2015 (ďalej aj „rozsudok najvyššieho súdu z 19. novembra 2015“) právoplatným 2. septembra 2015.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti v rámci jej odôvodnenia uviedol, že 23. januára 2014 bolo najvyššiemu súdu prostredníctvom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) doručené jeho odvolanie, ktorým sa domáhal zmeny rozsudku krajského súdu č. k. 2 S 117/11-162 z 13. novembra 2013 (ďalej len „rozsudok krajského súdu z 13. novembra 2013“), ktorým tento súd zamietol jeho žalobu o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia Slovenskej obchodnej inšpekcie, Ústredného inšpektorátu Slovenskej

obchodnej inšpekcie, Prievozská 32, Bratislava (ďalej len „žalovaný“), č. SK/0068/99/2011 z 10. júna 2011.

Žalovaný sa k odvolaniu sťažovateľa vyjadril písomne podaním z 22. apríla 2014 (ďalej len „podanie z 22. apríla 2014“), v ktorom navrhol rozsudok krajského súdu z 13. novembra 2013 ako vecne správny potvrdiť, pričom poukázal na ním podané vyjadrenie k žalobe. Vo vzťahu k zastaveniu konania v inej veci žalovaný uviedol, že nešlo o rovnaký prípad ako v prerokúvanej veci.

Sťažovateľovi nebolo podanie žalovaného z 22. apríla 2014 vôbec doručené a o jeho existencii, ako aj približnom obsahu sa dozvedel až z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu z 19. augusta 2015, ktorým bol rozsudok krajského súdu z 13. novembra 2013 potvrdený.

Vydaním rozsudku najvyššieho súdu z 19. augusta 2015 došlo podľa názoru sťažovateľa k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 dohovoru.

Sťažovateľ poukázal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie je v zmysle článku 6 i dodržanie zákonom ustanovených pravidiel postupu súdneho orgánu (napr. rozsudok ESLP Sokurenko a Strygun v. Ukrajina z 20. 7. 2006, sťažnosti č. 29458/04 a č. 29465/04) a následne uviedol, že tomuto právnomu názoru v slovenskom právnom poriadku zodpovedá i čl. 46 ústavy, ktorý predpokladá zákonom ustanovený postup súdneho orgánu v prípade, ak sa jednotlivец domáha svojho práva. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na závery vyslovené v rozhodnutiach ústavného súdu vo veciach sp. zn. IV. ÚS 77/02 a sp. zn. III. ÚS 20/2011.

Sťažovateľ je presvedčený, že rozsudok najvyššieho súdu z 19. augusta 2015 je protiústavným rozhodnutím, najvyšší súd pri jeho vydaní podľa neho nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) a porušil jeho

právo na spravodlivý súdny proces tým, že nedodržel zákonom ustanovený procesný postup v predmetnom konaní, a taktiež tým, že mu svojím postupom, v dôsledku ktorého mu nedoručil podanie žalovaného z 22. apríla 2014, odoprel spravodlivosť (denegatio iustitiae) a možnosť konať pred súdom.

Sťažovateľ poukázal na to, že najvyšší súd vydal rozsudok z 19. augusta 2015 aj napriek skutočnosti, že mu podanie žalovaného z 22. apríla 2014 nebolo doručené, a týmto postupom mu odňal možnosť oboznámiť sa s argumentáciou žalovaného a náležite na ňu reagovať.

Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu z 19. augusta 2015 pritom podľa sťažovateľa celkom zjavne vyplýva, že žalovaný v podaní z 22. apríla 2014 uviedol skutočnosti, ku ktorým sa on sám mal potrebu vyjadriť, a týmto nesprávnym procesným postupom mu najvyšší súd odňal možnosť konať pred súdom.

V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na závery judikatúry ESĽP vo veci *Trančíková proti Slovenskej republike*, č. 17127/12, § 45, rozsudok z 13. 1. 2015 (a obdobne v prípade *Hudáková a ďalší proti Slovenskej republike*, č. 23083/05, § 29, 27. 4. 2010), v rámci ktorej ESĽP uviedol: „*Súd pripomína, že strany konania musia mať príležitosť oboznámiť sa so všetkými dôkazmi a stanoviskami, pričom majú právo sa k nim vyjadriť, a to bez ohľadu na to, či ide o prvostupňové alebo odvolacie konanie a bez ohľadu na to, či sa odvolacom konaní objavia nové skutočnosti.*“

Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd uvedeným postupom porušil jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to nedodržaním zásady kontradiktórnosti konania, porušením zásady rovnosti účastníkov konania a princípu rovnosti zbraní, v dôsledku čoho bol žalovaný v predmetnom konaní zvýhodnený, keďže na rozdiel od neho mal k dispozícii všetky podania, ako aj dôkazy súvisiace s predmetným sporom.

Sťažovateľ v ďalšom texte svojej sťažnosti poukázal na judikatúru slovenských všeobecných súdov a ústavného súdu týkajúcu sa problematiky nedoručenia vyjadrenia protistrane (rozhodnutí najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 141/2010 z 21. októbra 2010, sp. zn. 5 Cdo 92/2011 z 9. augusta 2011, sp. zn. 5 Cdo 115/2011 z 20. októbra 2011, sp. zn. 5 Cdo 200/2010 z 9. novembra 2010 a rozhodnutí ústavného súdu vo veciach sp. zn. I. ÚS 2/05, I. ÚS 100/04 a I. ÚS 335/06).

Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd svojím postupom porušil taktiež ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, pretože v predmetnej veci mal byť aplikovaný § 246c ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorého pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona a v spojení s ním malo byť následne aplikované ustanovenie § 209a ods. 1 OSP, podľa ktorého, pokiaľ nejde o prípad uvedený v § 209 ods. 1 druhej vete OSP, je povinnosťou súdu doručiť bezodkladne podané odvolanie ostatným účastníkom, a ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, vyzvať účastníkov, aby sa k nemu vyjadrili. Sťažovateľ poukázal na to, že v súlade s uvedenou povinnosťou je aj ustanovenie § 42 ods. 3 druhá veta OSP, ktoré zaväzuje účastníkov konania predkladať svoje podania súdu v potrebnom počte rovnopisov, aby po jednom z nich mohol súd doručiť zostávajúcim účastníkom konania.

Zo skutkového stavu tejto veci je podľa sťažovateľa zrejmé, že najvyšší súd absolútne opomenul postupovať v súlade s uvedenými zákonnými ustanoveniami. Podľa sťažovateľa je v predmetnej veci nesporné, že rozsudok najvyššieho súdu z 19. augusta 2015 je ústavnoprávne neudržateľný, pretože odporuje čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že rozsudkom najvyššieho súdu z 19. augusta 2015 došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 46 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, uvedený rozsudok zruší a vec vráti najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a zaviaže najvyšší súd nahradiť mu trovy konania.

Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 276/2016-10 zo 4. mája 2016 prijal sťažnosť na ďalšie konanie.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k predmetnej sťažnosti vyjadril najvyšší súd podaním č. KP 3/2016-39 z 10. júna 2016 doručeným ústavnému súdu 23. júna 2016 prostredníctvom svojej predsedníčky, ktorá vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa v podstatnom uviedla:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní o preskúmaní zákonnosti rozhodnutia Slovenskej obchodnej inšpekcie, ktorým bola žalobkyni – sťažovateľke – uložená pokuta 3000 eur, rozhodoval o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2S 117/11-162 z 13. novembra 2013, ktorým žalobu zamietol. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom sp. zn. 8 Sžo/45/2014 z 19. augusta 2015 napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave potvrdil...

Pokiaľ sťažovateľka v súvislosti s opomenutím doručenia vyjadrenia žalovanej k odvolaniu namietala porušenie práva na súdnu ochranu je potrebné uviesť, že súdny prieskum správnych rozhodnutí je ovládaný koncentračnou zásadou znamenajúcou, že v zákonnej dvojmesačnej lehote na podanie žaloby musí žalobca vyjadriť všetky žalobné dôvody, v dôsledku čoho po uplynutí lehoty už súd neprihliada na prípadné rozšírenie dôvodov žaloby, pretože by išlo o podanie urobené po lehote stanovenej zákonom (§ 250h ods. 1). Ani v odvolacom konaní už raz vyčerpaná dvojmesačná lehota opätovne neplynie, a preto žalobca nemôže dodatočne spresniť svoje žalobné dôvody, hoci bol v odôvodnení rozsudku konajúcim súdom upovedomený o ich nedostatkoch.

Z uvedeného potom plynie záver, že namietaným postupom – nedoručením vyjadrenia žalovanej k odvolaniu sťažovateľky by ani prípadné stanovisko sťažovateľky k vyjadreniu nemohlo privodiť iné, pre ňu priaznivejšie rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky má na základe uvedeného za to, že k porušeniu označených práv sťažovateľky jeho rozhodnutím nedošlo, a preto navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky sťažnosti nevyhovel.

Zároveň oznamujeme, že vo veci netrváme na ústnom pojednávaní.“

Právny zástupca sťažovateľa zaujal stanovisko k vyjadreniu najvyššieho súdu podaním z 29. júna 2016 doručeným ústavnému súdu 4. júla 2016, v ktorom zotrval na podanej sťažnosti.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vo veci sťažnosti sťažovateľa upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky (obdobne čl. 36 ods. 1 listiny).

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým

vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom (obdobne čl. 38 ods. 2 listiny).

Ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Je teda garantom ústavnosti a súdnym orgánom, ktorý je povinný chrániť dodržiavanie a rešpektovanie ústavy všetkými orgánmi verejnej moci vrátane všeobecných súdov. Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 313/2012).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Táto povinnosť všeobecných súdov vzhľadom na ich postavenie ako primárnych ochrancov ústavnosti a vzhľadom na povinnosť Slovenskej republiky

rešpektovať medzinárodne záväzky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv o ochrane ľudských práv a základných slobôd (pozri napr. III. ÚS 79/02) zahŕňa zároveň požiadavku rešpektovania procesných garancií spravodlivého súdneho konania vyplývajúcich napr. z čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 dohovoru v súlade s judikatúrou ESĽP. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 46 ods. 1 ústavy už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07).

Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je teda – okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) – aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“ (podobne napr. III. ÚS 402/08). Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany. Osobitne to platí o sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný, a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania (napr. IV. ÚS 42/09, IV. ÚS 147/04). Ústavný súd k tomu uvádza, že rozhodnutiu všeobecného súdu musí predchádzať postup zodpovedajúci garanciam spravodlivého súdneho konania v zmysle príslušných ustanovení ústavy a príslušnej medzinárodnej zmluvy o ľudských právach a základných slobodách (v kontexte danej veci v súlade s dohovorom), najmä garanciam obsiahnutým v práve na prístup k súdu, v princípe rovnosti zbraní a práve na kontradiktórne konanie. Ústavný súd už zdôraznil, že zo vzájomnej súvislosti ustanovení čl. 152 ods. 4 a čl. 154c ods. 1 ústavy vyplýva, že dohovor a judikatúra k nemu sa vzťahujúca predstavujú pre vnútroštátne orgány aplikácie práva záväzné výkladové smernice pre výklad a uplatňovanie zákonnej úpravy jednotlivých komponentov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy, a tým normujú rámec, v ktorom je pred týmito orgánmi možné domáhať sa rešpektovania

jednotlivých aspektov „práva na spravodlivé súdne konanie“ (napr. I. ÚS 49/01, I. ÚS 1/03, IV. ÚS 259/2011).

Sťažovateľ ako nosné dôvody svojej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho súdu z 19. augusta 2015 uviedol tiež to, že tento rozhodol bez toho, aby mal sťažovateľ príležitosť vyjadriť sa k stanovisku žalovaného k podanému odvolaniu a takýmto postupom porušil § 246c ods. 1 prvú vetu OSP v spojení s § 209 ods. 1 druhou vetou OSP a § 42 ods. 3 druhou vetou OSP, čím došlo k porušeniu princípu rovnosti zbraní, ako aj jeho práva na kontradiktórne konanie ako súčasť práva na spravodlivé súdne konanie.

Po podrobnom posúdení sťažnosti, rozsudku najvyššieho súdu z 19. augusta 2015, obsahu vyžiadaného súdneho spisu a vyjadrení účastníkov k podanej sťažnosti dospel ústavný súd na svojom neverejnom zasadnutí k záveru, že sťažnosť je podaná dôvodne.

Z obsahu spisu krajského súdu a vyjadrení účastníkov konania je nepochybné, že tak krajský súd, ako aj najvyšší súd (pred svojím rozhodnutím v predmetnej veci) nedoručili strane sťažovateľa stanovisko žalovaného k podanému odvolaniu, t. j. podanie z 22. apríla 2014, ktoré bolo doručené krajskému súdu 25. apríla 2014 (č. 1. 180 až č. 1. 182 spisu). Rovnako najvyšší súd v podstate ani inak neumožnil sťažovateľovi (jeho právnomu zástupcovi), aby sa k tomuto stanovisku obsiahnutému v podaní z 22. apríla 2014 vyjadril, keďže ako odvolací súd o veci rozhodol bez nariadenia pojednávania. Je tiež zrejmé, že najvyšší súd včlenil vyjadrenie (stanovisko) žalovaného do svojho rozhodnutia – rozsudku z 19. augusta 2015 (pozri stranu 6 jeho odôvodnenia).

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozhodnutie ESLP (pozri bod 16 in fine) z 13. 1. 2015 vo veci Trančíková proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 17127/12), v ktorom ESLP konštatoval, že tým, že účastníčke ako žalobkyni nebolo oznámené vyjadrenie protistrany k jej odvolaniu (nepostúpením kópie písomného vyjadrenia žalovaného), došlo k porušeniu jej práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Tieto právne závery sú aplikovateľné aj na prípad sťažovateľa. V citovanom rozhodnutí ESLP tiež uviedol, že aj keď predmetné vyjadrenie odporcu neobsahovalo

žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa sťažovateľka už nebola vyjadrila v predchádzajúcom priebehu konania, a podľa vlády nemalo vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, bolo formulované ako právna a skutková argumentácia a sťažovateľke mala byť daná možnosť oboznámiť sa s ním. Keďže to tak nebolo, došlo k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivé konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje aj na ďalšie rozhodnutia ESLP, napr. vo veci Ringier Axel Springer proti Slovenskej republike č. 35090/07 zo 4. 10. 2011, body 84 – 86 s ďalšími odkazmi, a Hudáková a ďalší proti Slovenskej republike č. 23083/05 z 27. 4. 2010, bod 29, podľa ktorých požiadavka, že účastníci v súdnom konaní musia mať možnosť dozvedieť sa a reagovať na všetky predložené dôkazy a vyjadrenia, sa v ich prípade uplatňuje na odvolacie konanie, ako aj na konanie na prvom stupni bez ohľadu na skutočnosť, že odvolanie nemusí obsahovať nové tvrdenia (podobne napr. II. ÚS 584/2011).

Podľa názoru ústavného súdu uvedeným postupom najvyššieho súdu v odvolacom konaní bola nepochybne porušená jedna z požiadaviek spravodlivého procesu, a to kontradiktórnosť konania, keďže sťažovateľovi nebolo umožnené zaujať stanovisko k vyjadreniu žalovaného (podaniu z 22. apríla 2014) k ním podanému odvolaniu.

V dôsledku uvedeného ústavný súd konštatuje, že rozsudkom najvyššieho súdu z 19. augusta 2015 a jemu predchádzajúcim postupom, ktorým najvyšší súd opomenul doručiť vyjadrenie žalovaného k odvolaniu (podanie z 22. apríla 2014) sťažovateľovi, došlo k porušeniu v sťažnosti označených práv, tak ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto rozhodnutia.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal.

V záujme ochrany ústavou garantovaných práv podľa ústavy, listiny a dohovoru, ktoré boli u sťažovateľa porušené rozsudkom najvyššieho súdu z 19. augusta 2015, bolo potrebné toto rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, tak ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto rozhodnutia. Najvyšší súd je viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) úhradu trov konania z dôvodu jeho právneho zastúpenia advokátom, ktorý si uplatnil nárok na ich úhradu v celkovej sume 533,82 €.

Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z príslušných ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2015 je 139,83 € a hodnota režijného paušálu je 8,39 €. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2016 je 143 € a hodnota režijného paušálu je 8,58 €.

S poukazom na výsledok konania vznikol sťažovateľovi nárok na úhradu trov za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2015 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu) v celkovej sume 296,44 €. Keďže právny zástupca predložil ústavnému osvedčenie o tom, že je platiteľom DPH, odmena za poskytnuté právne služby v konaní pred ústavným súdom bola zvýšená o 20 %, čo predstavuje celkovú sumu 355,73 €, tak ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

Ústavný súd nepriznal úhradu trov za úkon právnej služby (stanovisko k vyjadreniu okresného súdu), pretože toto vyjadrenie neobsahovalo žiadne skutočnosti významné pre rozhodnutie ústavného súdu.

Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia v požadovanej sume je najvyšší súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. júla 2016